

מתורתו של צדיק אביר יעקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת הש"ת שגלקטו מכל ספריו הק'

פרשת שמיני ה'תשפ"ב

שהכונה שאפלו זרעם אין נהנים ממנו כי אם אחרים:

אמנם בני אדם שהם מחשבים כל הבלי העולם הזה אין בו ממש, ויודעים שהעולם הזה הכל נריק, והעקר הוא העולם הבא, וידם תמיד פשוטה ופתוחה לצדקה ולגמילות חסדים, ואין תאוותם כלל לקבץ המון, לזה קורא יושבי חדר, לשון מניעה, שמונעים עצמם מתאוות עולם הזה ומתאוות קבוץ המון, אלו נקראים יושבי חדר:

(מעגלי צדק, אות ר"ש)

אבות העולם - ארבעת רגלי המרכבה

את אלה מהם תאכלו את הארבה למינו ואת הסלעם למינהו ואת החרגל למינהו ואת החגב למינהו (ויקרא יא כב). אפשר לרמוז, דיודוע דשלשה אבות ודוד המלך עליהם השלום, הם ארבע רגלי המרכבה. וזכותם היא המגנה על ישראל, דכשישראל אינם עושים רצונו של מקום, האבות ודוד המלך עליהם השלום מלמדים זכות, ואפלו תהיה גזרה, מבטלים אותה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תיקו"ז קלט.). אם ראויים לשופה, הרי אברהם שפסד עצמו לכבשן האש, ואם להריגה, הרי יצחק, ואם לגלות, הרי יעקב. ועל דוד נוכל לומר, אם ליסורין, הרי דוד. נמצא, כל אחד מצולי מציל ואנוני מגן בענין שארע לו:

כל אחד מציל ומבטל גזירות ממיין מה שאירע לו

וזהו הכונה, את אלה מהם תאכלו, דהינו מזכותם תהנו ותנצלו מכל גזרות קשות ורעות. את הארבה למינו, ארבה גימטריא 'יצחק', ודהינו, אם ראויים להריגה הרי יצחק שארע לו כך זכותו מגנה ומצלת, וזהו למינו שגמסר להריגה. ואת הסלעם למינהו, סלעם גימטריא 'יעקב ח', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תענית ה:) יעקב אבינו לא מת, וגם הוא מציל ומגן בדבר שארע לו זהו הגלות, וזהו למינהו. ואת החרגל למינהו, החרגל הוא אברהם, קרי בה 'החל גר' שהיה תחלה לגרים, עוד, חרגול עם הכולל גימטריא 'אברהם', שהוא מציל ומגן על מה שארע לו שהיא השופה, וזהו למינהו. ואת החגב למינהו, חגב עם הכולל גימטריא 'דוד', גם הוא מציל ומגן במה שארע לו שהם היסורין, שנצטרע וכיצא, וזהו למינהו:

זכותם תעמד לנו ולכל ישראל בכל עת צרה וצוקה, לבטל מעלינו כל גזרות קשות ורעות, אמן כן יהי רצון:

(פיתוחי חותם פרשת שמיני)

אבות העולם היו תמימים

בכל מעשיהם

אשרי תמימי דרך ההלכים בתורת ה' (תהלים קיט א).

בגנות המערים ונמנע מלתת צדקה

ואת החסידה האנפה למינה (ויקרא יא ט). בא לרמוז שיש מין בבני אדם שמראה חסידות בכל מעשיו, מראה עצמו ענו ושפל ועלוב ומתפלל, וכונתו בכל אלה, כיון שיש בידו ממון עושה כך כדי שלא ידחקו אותו לתן בצדקה דבר גדול, ולפעמים, כשאומרים לו לתן אפלו פחות מערכו, מתרגז וצועק ואומר שארע לו חסם. ואם כן היכן חסידותו, היכן ענותנותו, היכן תפלתו, אין זה אלא מכבה האש בתבן, וכל מה שעושה אינו כי אם מן השופה ולחוז, וכשצועק על ענין הצדקה, בזה נתגלה קלונו ונתפרסמה חטאתו, ואל תאמין בו:

וזה שנאמר ואת החסידה, דהינו העושה עצמו חסיד בכל מלי וכשבא למדת הצדקה מתאנף ומתקצף וצועק, וזהו האנפה, שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (חולין סג.) שהיא דיה רגזנית, זה מין בפני עצמו, אל תלמד ממנו ואל תאמין בחסידותו, כי הכל בטל ומבטל:

(פיתוחי חותם פרשת שמיני)

עשיר שאינו נותן צדקה - מותר לגנותו

ואת הדוכיפת ואת העטלף (ויקרא יא ט). הדוכיפת, אמרו רבותינו זכרונם לברכה (שם) הודו כפות. כך יש בעל ממון שכונתו שיהיו מכבדים אותו בני אדם וירבו לספר בשבחיו בשביל ממון שיש לו הרבה. ואוי לו אוי לנפשו, בשלמא אם מרבה בצדקות ובגמילות חסדים, ראוי לשבח, ואם לאו, אדרבא מתר להרבות בגנותו, וקרי עלה (משלי יז) 'ישם רשעים ירקב':

(פיתוחי חותם פרשת שמיני)

עונש הנמנע מלתת צדקה

רחוק מדשעים ישועה כי חקיך לא דרשו (תהלים קיט קנה). אפשר לומר, שהרשעים שאמר כאן הם הקמצנים והם אבירי לב מן הצדקה, שיש להם ממון וקופצים ידיהם מלתת, ואף על פי שאין עברות אחרים בידם מכל מקום רשעים הם:

והנה רבותינו זכרונם לברכה אמרו (זוהר ח"א סה:) שפעם אחת קורא לבני העולם (תהלים מט ב) 'ישבי חלד', ופעם אחת קורא להם וישעיה לח (יא) 'יושבי חדר', ואמרו, שהטעם הוא, שבני אדם שחושבים העולם הזה עקר ותאוותם לקבץ ממון ולצבד הון, ואינם רוצים להנות לעניים ולתלמידי חכמים, אלו מעשיהם כמעשה החלדה שגונבת וחוטפת ובאה חלדה אחרת או תיה אחרת וחוטפת והיא לא נהנית בו, כך מעשיהם של בני אדם הלהוטים אחר הממון לקבץ אותו ואינם מהנים עצמם ממנו בגתנית צדקה ובגמילות חסדים, וסוף סוף יבואו זרים ויאכלו אותו, ולא לו קרא ישבי חלד, ועליהם אמר דוד המלך עליו השלום נמי 'האזינו כל ישבי חלד', ועליהם נמי סים המזמור ואמר (שם פסוק יא) 'ועזבו לאחרים חילם',

התורה כראוי:

(אלף בינה, תהלים קיט אות א)

זכות האבות מסייעת למתפלל

מזקנים אתבונן כי פקודיך נצרתי (תהלים קיט ק). דמצינו תפלות אבות תקנום (ברכות כו:) והזכיר לשמר התפלות בעתם, בהקרח זכות אבות שתקנו אותם מסייעתו. והמצטער לידע פונת התפלות על אמתתם כדי שתהיה תפלתו שלמה לפני אדון הכל, האבות מליצים עליו זכות ומבקשים עליו רחמים מלפני הקדוש ברוך הוא שיפתח לו שערי חכמה לדעת ולהבין פנימיות הדבר על אמתתו. וזהו שאמר **מזקנים**, שהם אברהם יצחק ויעקב עליהם השלום, **אתבונן**, תבוא לי בינה לדעת סודות התורה. והטעם, **כי פקודיך נצרתי**, דהינו, **פקודיך** שהם התפלות, שמרתי אותם שמירה מעלה. וכיון שהאבות הם שתקנו התפלות, מאחר שאני שומרם, זכותם היא מסייעת לי והם יבקשו עלי רחמים שתקבל תפלתי ואשיג מה שאני מבקש:

על ידי התבוננותו באבות רואה מיעוט השגתו

אי נמי **מזקנים אתבונן**, לפי שראה דוד המלך עליו השלום המעלה שהגיעו לה אבות העולם עליהם השלום, וממנה ידע שלא השיג מה שהשיגו הם. והוא דשלוש ברכות ראשונות של התפלה הם עקר התפלה כידוע, וברכה ראשונה כנגד אברהם, והשנייה כנגד יצחק, והשלישית כנגד יעקב. ומזה נתגלה כיון דזכו ליקבע ג' ברכות ראשונות על שמם, בודאי דהשיגו השגה נפלאה:

וזהו שאמר **מזקנים אתבונן**, דהינו, מהיכן נודע לי שעדין לא השגתי פראשונים, מן אבות העולם עליהם השלום התבוננתי. וההתבוננות היא **כי פקודיך נצרתי**, **פקודיך** הם התפלות, **נצרתי**, אני שומרם שמירה מעלה ומדקדק בהם, דהדקדוק בכלל השמירה הוא. וראיתי שעקר התפלה הם שלש ברכות ראשונות, ושם קבעת הזקנים הללו, ואלמלא השיגו השגה מפלאת לא היית קובעם שם, ומזה ידעתי מעוט ערפי שעדין לא השגתי מה שהשיגו הם. ולפיכך עדין שפתי לא אכלא מלהתפלל ולהתחנן לפניך, אל תשיבני ריקם מלפניך:

(אלף בינה, תהלים קיט אות ט)

אי נמי, **אשרי תמימי דרך** מדבר על האבות, דראשי תבות **תמימי דרך** **ההלכים** גימטריא 'אבות', דהאבות הם הנקראים **תמימי דרך** באמתות. וכתבו הראשונים ז"ל (ספר חסידים קס"ה), דכ"ד פעמים בתורה נכתבו אברהם יצחק ויעקב על הסדר, לומר לה דכל הכ"ד שעות של לילה ויום לא סרה מחשבתם מן המקום. נמצא, דבין בהליכתם ועבודתם ושכבם וקומם ומאכלם, בכל היה המקום ברוך הוא בין עיניהם. וזהו שאמר **אשרי תמימי דרך** הם האבות, שלהם ראוי לקרא **תמימי דרך** באמתות. והעד לזה, דתמיד היו הם **הלכים בתורת ה'**, דהתורה העידה עליהם דכל כ"ד שעות לא פנו מחשבתם מיראת ה', אם כן להם ראוי לקרא **תמימי דרך**, דאפלו בהליכתם ובעסקיהם אינם חושבים כי אם ביראת ה':

האבות קיימו תורה שבכתב ותורה שבעל פה

ועוד אמר עליהם **אשרי נצרי עדתיו**. **עדתיו** הם שתי תורות, דהאבות עליהם השלום למדו וקיימו שתי תורות, כמו שכתוב (בראשית כו ה) **וישמר משמרתי מצותי חקותי ותורת ה'**, ודרשו רבותינו ז"ל (וימא כח:) דקים אברהם אבינו עליו השלום אפלו ערובי תבשילין. ולהם ראוי לקרא **נצרי עדתיו** שהם שתי תורות, מפני שבכל לבם בתכלית היו דורשים השם:

אף שלא פעלו האבות עזולה, לא הרהרו אחר היסודים

ועוד אמר עליהם **אף לא פעלו עולה** וכו'. דידוע דאברהם אבינו עליו השלום נפל לכבשן האש על קדוש שמו יתברך, ויצחק אבינו עליו השלום פשט צנארו על גבי המזבח לעשות רצונו יתברך, ויעקב אבינו עליו השלום כמה צרות באו עליו. וכלם לא הרהרו אחר מדותיו יתברך, רק היו שמחים ומקבלים גזרותיו יתברך בסבר פנים יפות. וזהו שאמר **אף לא פעלו עולה**, דהינו שלא עשו שום מעשה שראוי לבוא עליהם אותם הגזרות, אפלו הכי קבלו בסבר פנים יפות ו**בדרכיו הלכו** כקדם הגזרה, ולא הרהרו אחר מדותיו יתברך:

וכונת דוד המלך עליו השלום בזה, לעורר לבות בני אדם ולהודיעם התדבקות השם כראוי כיצד תהיה, שיתלמדו מאבות העולם שלא היה לבם פונה מהשם בכל עת, דזהו יראת השם העקרית. ולאחר שאמר שלשה פסוקים הנזכרים על אבות העולם ועל יראת השם שהם תמימי דרך כראוי, אז התחיל לבקש על עצמו שישגי יראת ה' כראוי, וישגי ידיעת

חידה שבועית: מה אומר רבינו ממה ניצולים ישראל בזכות דוד מלכא משיחא?

(נא לכתוב תשובה קצרה ומתמצתת!).

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן נא לציין כתובת מדיקת וטלפון

למייל: p0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבוד אביר יעקב'

**שם הזוכה בסידור לשחרית
מתיבתא בהוצאת עוז והדר:**

פרשת וארא:

ה' אברהם רביוב מבני ברק.

התשובה צריכה להיות מתוך ספרי מוז' האביר יעקב' זי"ע (או מתוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור לשחרית מתיבתא בהוצאת "עוז והדר".

